

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Skaber raketterne ligevægt

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1983

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Skaber raketterne ligevægt

Af Sven Skovmand

Skaber raketterne ligevægt?

Det er en udbredt opfattelse, at militær ligevægt er en god ting.

Parterne på begge sider skal være lige stærke. Når en angriber ikke vil have noget ud af et angreb, vil han forholde sig i ro. Dermed sikrer han freden.

Sådan mener i hvert fald de militære kredse, og det lyder jo umiddelbart rimeligt.

I øjeblikket bruges denne opfattelse til at gennemføre opstillingen af et stort antal nye atomraketter i Vesteuropa.

Det er især amerikanerne, der hævder, at det er nødvendigt at opstille disse raketter. De begrundet det med, at Sovjetunionen i de senere år har opstillet et stort antal raketter, som kun er rettet mod mål i Europa. Disse SS-20 raketter har givet Sovjetunionen en sådan overlegenhed, at ligevægten er bragt i fare, siger de.

De vil derfor opstille et antal amerikanske raketter i Europa til gengæld. *Krydsermissiler* kalder man disse nye raketter. De er nemlig lavet på en sådan måde, at de kan krydse sig frem over jordoverfladen og nå fjendtlige mål uden at blive set af russernes radar.

Præsident Reagan har lagt et voldsomt pres på sine partnere inden for NATO for at få disse raketter opstillet. Hvis ikke russerne fjerner deres SS-20 raketter, vil der i løbet af efteråret blive opstillet krydsermissiler i flere vesteuropæiske, først og fremmest Vesttyskland.

For det er ikke sandsynligt, at de sovjetiske ledere vil bøje sig for det amerikanske pres. De synes ikke, det er rimeligt, at de alene skal skære ned, uden at der sker en tilsvarende nedskæring af de atomraketter, der er anbragt i Vesteuropa.

Må tages alvorligt

Hvad skal man mene om dette spørgsmål?

Man kan, som mange gør, sige, at det kan være ligegyldigt, om der er flere eller færre atomvåben på den ene eller anden side. Der er jo lavet så mange atomvåben, at de vil kunne ødelægge Jorden indtil flere gange. Det kan ikke være afgørende, hvem af parterne der kan ødelægge Jorden flest gange!

Dette synspunkt er der mange, der har. Og det vinder stigende udbredelse.

Der er dog stadig mange, som ikke vil anerkende denne synsvinkel. De er bange for, hvad der vil ske, hvis Sovjetunionen får en for stor overlegenhed på det atommæssige område. De mener, at Sovjetunionens ledere har et sådant ønske om magt, at de i givet fald vil bruge en sådan situation til at starte en krig.

Skal disse mennesker overbevises om, at de nye raketter ikke er nødvendige, må man tage disse synspunkter alvorligt. Og så må man først og fremmest se på følgende spørgsmål:

1. Er Sovjetunionen militært overlegen i forhold til USA, og er der risiko for, at russerne vil udnytte denne overlegenhed?
2. Vil de nye amerikanske raketter være et godt middel til at formindske en sådan overlegenhed?
3. Er der andre ting, man kan gøre?

I det følgende vil jeg søge at besvare disse spørgsmål.

Er Sovjetunionen en trussel?

Har man nogen sinde hørt om et firma, der bruger sovjetisk EDB-ud-

styr eller i det hele taget anvender sovjetisk teknologi?

Spørgsmålet kan lyde underligt. Hvad har det at gøre med de planlagte NATO-raketter?

I virkeligheden er spørgsmålet dog ikke så urimeligt.

Moderne våben bygger på en meget høj grad af teknologi. Og da teknologien hele tiden udvikles og forbedres, vil mange våben hurtigt blive forældet.

Dette forhold giver USA en klar fordel frem for Sovjetunionen. For den amerikanske industri er på det teknologiske felt uendelig langt forud for Sovjetunionens.

Ingen vestlige firmaer ved deres sansers fulde brug ville finde på at købe sovjetisk udstyr. De ved, at det tit fungerer dårligt, og at det slet ikke har de finesser, som vestlige virksomheder kan byde på.

Russerne var de første, der byggede raketter, som kunne nå ud i verdensrummet. Alligevel var det amerikanerne, som kom først til Månen.

Fordi deres industri var i stand til at levere de produkter og komponenter, der var nødvendige.

Russerne forsøger at følge med,

så godt de kan. Derfor har de et udviklet spionage-system. Og de køber store mængder vestligt udstyr. Men de kan aldrig komme *foran* amerikanerne.

Derfor er det problematisk at diskutere militær ligevægt ved blot at se på, hvor mange raketter, fly, kampvogne, soldater osv. de to sider har. Man er også nødt til at se på kvaliteten.

Hvor stor forskellen her er, har vi et par fingerpeg om.

I kampene mellem Israel og de arabiske lande har israelerne altid klaret sig bedst. Det forklares sædvanligvis med den bedre kampmoral og den bedre militære ledelse hos israelerne. Men det har også en sammenhæng med, at israelernes vestlige våben er af en langt bedre kvalitet end de sovjetiske våben, som araberne må nøjes med. Det gælder især fly, raketter og kampvogne.

Et andet fingerpeg er de satellitter, som amerikanere og russere sender ud i rummet. Russerne har opsendt fem gange så mange satellitter som amerikanerne. Alligevel får amerikanerne de fleste oplysninger hjem. Flertallet af de sovjetiske

satellitter holder nemlig op med at fungere kort tid efter opsendelsen.

Men det er ikke kun på det tekniske område, at russerne har problemer.

De slås også med det geografiske forhold, at deres flåde stort set kun har én adgangsvej til de store have, nemlig nord om Norge. Og rundt om i verden har Sovjetunionen kun få forbundsfæller, mens USA har mange.

Endelig har russerne et meget spændt forhold til Kina. Grænsen mellem de to lande er næsten 10.000 km lang. Det betyder, at russerne skal binde store militære styrker mod øst. Ved en sammenligning mellem styrkerne i vest og øst må man altid trække de soldater fra, som er vendt mod Kina.

Der er derfor ikke noget mærkeligt i, at Sovjetunionen går langt mere ind for fred og nedrustning end USA. Russerne er ikke mere fredselskende end amerikanerne. Men de ved med sikkerhed, at de vil klare sig dårligt i en krig.

Hvad med Afghanistan?

Men Sovjetunionen har dog angre-

bet og besat Afghanistan. Viser det ikke, at landet ønsker at erobre sine nabolande?

Det er der mange, der mener, men man skal nu nok være forsigtig med at sammenligne Afghanistan og Danmark.

Hver af de to supermagter har en *interesse-sfære* af lande, som de betragter som væsentlige for deres sikkerhed.

USA betragter f.eks. det meste af Latinamerika som et område, hvor det bør have den fulde indflydelse. Ved flere lejligheder har man sendt soldater til lande, hvor der var blevet valgt et styre, der betragtedes som uvenligt mod USA. Uden USAs støtte ville det konservative styre i El Salvador således for længst være brudt sammen.

Sovjetunionens interessesfære ligger i Østeuropa samt Mongoliet og Afghanistan i Asien. I disse lande har russerne siden 2. verdenskrig stort set kunnet gøre, hvad de ville.

Med Danmark og Vesteuropa i det hele taget ligger det anderledes. Det er en del af den amerikanske interesse-sfære. Derfor er et sovjetisk angreb her utænkeligt.

Andre våben er bedre

Selv om man alligevel skulle mene, at russerne truer Vesteuropa, er de nye raketter ikke noget godt middel til at afværge en sådan trussel.

Raketterne forstærker i sig selv risikoen for krig. Fordi de på meget kort tid vil kunne lave meget store ødelæggelser. Hvis russerne skulle føle sig så truede, at de startede en krig, ville de derfor gøre alt for at ødelægge raketterne med det samme. Med andre dødbringende våben.

Raketterne vil som bekendt ikke blive stationeret i Danmark. Alligevel er der en betydelig risiko for, at vi vil blive ramt af atomvåben i den indledende fase af krigen. Det gælder så meget mere, som der måske vil blive anbragt atomvåben i Danmark i forbindelse med en alvorlig international krise.

Hverken Danmark, Norge eller de andre nordiske lande har i dag stationeret atomvåben. Men skiftende danske regeringer har erklæret sig indforstået med, at der i forbindelse med en mulig krig kan anbringes atomvåben i Danmark. Derfor går man imod enhver tanke

om at gøre Norden til en atomfri zone.

Det mest fornuftige forsvar af Vesteuropa er det, der kan ske med »gammeldags« våben. Også de kan anrette store ødelæggelser, men slet ikke i samme omfang som atomvåben. Og de har den fordel, at ødelæggelserne ikke sker så hurtigt. Hvis en krig starter ved en fejltagelse, er der mulighed for at få den standset igen.

En atomkrig vil derimod være næsten umulig at standse i tide.

Uanset hvad man gør i det øvrige Europa, bør Danmark og Norge støtte det finske initiativ om at gøre Norden til en atomfri zone. Vi må fastslå, at vi hverken i fredstid eller krigstid vil se atomvåben på nordisk jord. Vil andre anbringe dem her, må de gøre det med magt.

En atomfri zone kan naturligvis ikke sikre os mod at blive ramt af en atomkrig. Men den kan dog formindske risikoen mest muligt.

Vigtigst af alt er dog, at indførelsen af en atomfri zone i Norden vil være et skridt i den rigtige retning. Det vil kunne opmuntre andre til at gøre noget tilsvarende. Hvor udviklingen indtil nu kun har gået mod

flere atomvåben, kan den blive drejet den anden vej.

Den vigtige tillid

Den virkelige trussel mod verden ligger til syvende og sidst ikke i de mængder af ødelæggelsesvåben, som findes på begge sider. Var det våbnene selv det kom an på, var verden forlængst gået under.

Den virkelige trussel ligger hos demænd, der har magten til at trykke på de knapper, som kan føre til verdens ødelæggelse. Hos mændene i Washington og Moskva.

Indtil nu har disse mænd kunnet holde deres hænder i ro. Fordi de inderst inde har haft en følelse af, at de som modpart havde rationelt tænkende mennesker, der ikke ville gøre noget så tåbeligt som at starte en ny krig.

Folkene i USA og Sovjetunionen har også haft en slags fællesskab, fordi de som de eneste havde denne vældige magt. De har set deres interesse i ikke at angribe hinanden, fordi de gensidigt kunne sikre hinandens magt.

Denne fællesskabsfølelse har gennem årene sikret, at USA kunne

gøre hvad landet ville i Latinamerika, og at Sovjetunionen kunne handle frit i Østeuropa og i lande som Mongoliet og Afghanistan.

Denne stormagtsret har ikke været rar for de lande, den er gået ud over. Den er heller ikke rar at se på. Men den er dog hundrede gange at foretrække for en situation, hvor stormagterne direkte bekæmper hinanden, og hvor verden hver dag står på randen af en atomkrig.

Derfor er det afgørende, at stormagternes indbyrdes tillid bevares, og at der ikke sker ting, som kan true denne tillid.

Også i denne sammenhæng er raketterne ulykkelige.

Ikke fordi de på afgørende vis ændrer magtbalancen i verden eller forøger truslen mod Sovjetunionen og de østeuropæiske lande. Men fordi de af russerne betragtes som et løftebrud. De ledende folk i Sovjetunionen føler, at amerikanerne søger at udmatte dem med deres uaf-ladelige oprustning. Amerikanerne ved, at russerne har en langt ringere teknisk kunnen end de selv, og at det derfor vil koste dem anstrengel-

ser og ofre at lave deres egne krydsermissiler.

Russerne føler, at amerikanerne hykler groft, når de siger, at Sovjetunionen har militær overlegenhed. Ingen ved jo bedre end de amerikanske ledere, at dette ikke passer.

Kan vi gøre noget?

Vi kan ikke i Danmark hindre raketterne i at blive opstillet. For de skal jo ikke stå på vores jord. Men vi kan protestere så kraftigt og så voldsomt, at andre får lyst og mod til at gøre det samme. Vi må støtte de kræfter i andre NATO-lande, som bekæmper raketternes opstilling, og som i de kommende måneder vil gøre et sidste forsøg på at forhindre de vanvittige planer.

Frem for alt må vi søge at skabe en bred og almindelig forståelse for, at atomoprustningens vanvid må høre op.

Over for våben, som bliver stadig mere dødbringende, må vi stille et folk og et flertal af vælgere, der siger nej til disse dødbringende våben.

Kun herved kan verden overleve.

Sven Skovmand (f. 1936) er journalist og forfatter. Han blev uddannet som journalist ved de radikale blade i Kolding, Helsingør og Skive. Siden 1963 har han arbejdet som freelance journalist og forfatter. Han har bl.a. skrevet en lang række bøger til skolernes undervisning i samtidsoientering og historie.

Skovmand sad fra 1968 til 1973 i Folketinget for Det radikale Venstre, først for Køge-kredsen, siden for Rødovre-kredsen. Siden 1979 har han været medlem af EF-Parlamentet, valgt for Folkebevægelsen mod EF.

I november 1982 blev han opstillet for Det radikale Venstre i Hvidovre-kredsen.

Yderligere oplysninger om Det radikale Venstre kan fås ved henvendelse til nedennævnte personer:

Jørn Klestrup Hansen, Hallingparken 15, 3.th., 2660 Brøndby Strand. Tlf. 02 - 54 27 58.

Per Toni Hansen, Hvidovrevej 327 C, 2650 Hvidovre. Tlf. 01 - 49 54 17.

Kaj Skjellerup, Lindestien 19, 2650 Hvidovre. Tlf. 01 - 75 20 84.

B

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk